

STALIŠČA KOMISIJE ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE GLEDE IZVRŠEVANJA ZAKONA O INTEGRITETI IN PREPREČEVANJU KORUPCIJE

Dne 5.6.2010 je pričel veljati Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije (Uradni list RS, št. 45/2010), ki prinaša vrsto novosti in med drugim na novo ureja področje nezdržljivosti.

»**Funkcionarji oziroma funkcionarke**« (v nadaljnjem besedilu: funkcionarji) so skladno z definicijo, ki jo prinaša novi ZIntPK: poslanci državnega zbora, člani državnega sveta, predsednik republike, predsednik vlade, ministri, državni sekretarji, sodniki ustavnega sodišča, sodniki, državni tožilci, funkcionarji v drugih državnih organih in samoupravnih lokalnih skupnostih, poslanci iz Republike Slovenije v Evropskem parlamentu, kjer njihove pravice in obveznosti niso drugače urejene z akti Evropskega parlamenta in drugi funkcionarji iz Slovenije v evropskih institucijah in drugih mednarodnih institucijah, generalni sekretar vlade, bivši funkcionarji, dokler prejemajo nadomestilo plače v skladu z zakonom, ter funkcionarji Banke Slovenije, če njihove pravice in obveznosti niso drugače urejene z zakonom, ki ureja Banko Slovenije in drugimi predpisi, ki obvezujejo Banko Slovenije.

Funkcionarji morajo biti pozorni in spoštovati določbe ZIntPK na področju **nezdržljivosti, prepovedi in omejitev sprejemanja daril, omejitev poslovanja, nasprotja interesov, nadzora nad premoženjskim stanjem**. Na spletni strani Komisije se lahko funkcionarji z bistvenimi novostmi, ki jih prinaša novi ZIntPK, seznanijo s klikom na posamezno področje.

NEZDRUŽLJIVOST

Nezdržljivost opravljanja funkcije

V novem ZIntPK je urejena nezdržljivost javne funkcije **poklicnega funkcionarja** z določenimi poklicnimi ali drugimi dejavnostmi, namenjenimi pridobivanju dohodka, ter postopek oziroma način nadzora, ki ga izvaja Komisija.

Med dopustnimi izjemami so pedagoška, znanstvena, raziskovalna, umetniška, kulturna, športna in publicistična dejavnost javnega funkcionarja, vodenje kmetije in upravljanje z lastnim premoženjem.

Poleg tega lahko Komisija posebej dovoli poklicnemu funkcionarju opravljanje določene dejavnosti, namenjene pridobivanju dohodka, če ni možnosti, da bi opravljanje te dejavnosti lahko vplivalo na objektivno in nepristransko opravljanje funkcije, ter pod pogojem, da ne gre za pridobivanje dohodka od organa, v katerem funkcionar opravlja funkcijo.

Prepoved članstva in dejavnosti

ZIntPK glede članstva v nadzornih organih in opravljanja dejavnosti upravljanja, nadzora in zastopanja v gospodarskih družbah, gospodarskih interesnih združenjih, zadrugah, javnih zavodih, javnih skladih, javnih agencijah in drugih osebah javnega ali zasebnega prava, ločuje med poklicnimi in nepoklicnimi funkcionarji. Medtem ko za **poklicne funkcionarje** za navedene funkcije in subjekte velja absolutna prepoved članstva in dejavnosti, velja ta prepoved v primeru **nepoklicnih funkcionarjev** samo za tiste subjekte, nad katerimi v okviru svoje funkcije vršijo neposredni nadzor nad njihovim delom.

Enaka prepoved kot za poklicne funkcionarje velja tudi za **nepoklicne župane in podžupane** in sicer za članstvo oziroma opravljanje dejavnosti (upravljanja, nadzora ali zastopanja) v javnih zavodih, javnih skladih, javnih agencijah in drugih osebah javnega ali zasebnega prava, če je oseba zasebnega prava nosilec javnega pooblastila ali izvajalec javne službe.

NASPROTJE INTERESOV

Novi ZIntPK prinaša nove zakonske pristojnosti Komisije na področju **preprečevanja in ugotavljanja obstoja nasprotja interesov**.

Nasprotje interesov so okoliščine, v katerih **zasebni interes** uradne osebe vpliva ali ustvarja videz, da vpliva na nepristransko in objektivno opravljanje njenih javnih nalog. Zasebni interes uradne osebe pomeni premoženjsko korist zanjo, za njene družinske člane in osebe javnega ali zasebnega prava, s katerimi ima ali je imela poslovne ali politične stike;

Dolžnost izogniti se okoliščinam, kjer lahko nastane nasprotje interesov, je v prvi vrsti določena za **uradno osebo**, saj je prav ona tista, ki je seznanjena z vsemi okoliščinami, ki lahko privedejo do nasprotja interesov, nato pa na njenem **predstojniku** oziroma **Komisiji**, če uradna oseba nima predstojnika.

Komisija lahko uvede tudi **postopek ugotavljanja dejanskega obstoja nasprotja interesov in njegovih posledic**, če obstaja verjetnost, da je pri uradnih ravnanjih uradnih oseb obstajalo nasprotje interesov.

OMEJITVE POSLOVANJA

Naročniki, ki poslujejo po predpisih o javnem naročanju ne smejo poslovati s subjekti, v katerih je funkcionar (ki pri tem naročniku opravlja funkcijo) ali njegov družinski član posredno ali neposredno udeležen v višini več kot **5%** pri ustanoviteljskih pravicah, upravljanju oziroma kapitalu. **Prepoved je absolutna.**

Prepoved se smiselno uporablja tudi za državne pomoči in druge oblike pridobivanja sredstev od naročnikov, ter za koncesije in druge oblike javno-zasebnega partnerstva, razen za državne pomoči v primeru naravnih nesreč.

Funkcionarji v enem mesecu po nastopu funkcije posredujejo Komisiji naziv, matično številko in sedež subjektov, s katerimi so oni in njihovi družinski člani v zgoraj opisanem razmerju.

DARILA

Funkcionar ne sme sprejemati daril ali drugih koristi v zvezi z opravljanjem funkcije, razen protokolarnih daril in priložnostnih daril manjše vrednosti.

V primeru prejema darila mora funkcionar o prejemu izpolniti obrazec za evidentiranje prejetega darila in ga izročiti organu, v katerem opravlja funkcijo.

Državni in drugi organi pri katerih opravljajo funkcionarji svojo funkcijo so dolžni voditi sezname daril. Do 31. marca tekočega leta morajo kopijo seznama daril, sprejetih v preteklem letu, posredovati Komisiji, ki na spletni strani objavi javni katalog daril.

PREMOŽENJSKO STANJE

1. Zavezanci, ki so Komisiji že poročali o premoženjskem stanju

Vsi zavezanci, ki so Komisiji že poročali o premoženjskem stanju na podlagi Zakona o preprečevanju korupcije, morajo po novem zakonu poročati spremembe v premoženju do 31. januarja za preteklo leto.

Odločbe o dohodnini pridobi Komisija od pristojnega organa.

Katere spremembe je potrebno poročati (43. člen ZIntPK)?

- Spremembo funkcije in dejavnosti.
- Spremembo v lastništvu oziroma deležih, delnicah in upravljavskih pravicah v gospodarskih družbah, zasebnem zavodu ali drugi zasebni dejavnosti.
- Spremembe v posrednem lastništvu.
- Vsako spremembo v premoženju, ki presega 10.000 €.

2. Zavezanci, ki Komisiji še niso poročali o premoženjskem stanju

Kdaj morajo prvič poročati o premoženju?

V roku 75 dni od uveljavitve zakona, to je do 19.8.2010.

Kaj mora zavezanec prvič poročati?

- Osebno ime,
- Naslov stalnega bivališča,
- EMŠO,
- Davčno številko,
- Podatke o funkciji oziroma delu, ki jih opravlja,
- Delo, ki ga je opravljal neposredno pred nastopom funkcije,
- Posredne in neposredne deleže v gospodarskih družbah, zasebnih zavodih in drugi zasebni dejavnosti in opis dejavnosti ter oznako firme oz. ime organizacije,
- Podatke o nepremičninah,
- Premoženje, katerega vrednost presega 10.000 EUR:
 - Denarna sredstva vložena pri bankah, hranilnicah...,
 - Gotovina,
 - Dolgovi, dana posojila, prevzeta jamstva,
 - Premičnine

Kdo so zavezanci za poročanje o premoženju?

Občinskim svetnikom ni potrebno poročati o premoženju.

Poklicni funkcionarji (tudi funkcionarji iz Slovenije v drugih mednarodnih institucijah) in **nepoklicni župani in podžupani**.

Uradniki na položaju - generalni direktorji, generalni sekretarji ministrstev, predstojniki organov v sestavi ministrstev, predstojniki vladnih služb, načelniki upravnih enot, direktorji oz. tajniki občinskih uprav.

Poslovodne osebe - direktorji in poslovodni organi (javnih gospodarskih zavodov, javnih agencij, javnih skladov, javnih zavodov; posredni uporabniki državnega ali lokalnega proračuna; javnih podjetij in gospodarskih družb, kjer je država/lokalna skupnost večinska lastnica.